

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 6. Quibus legibus Christus, ut homo, subjectus vel non subjectus fuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

Dices. repugnat enim, qui impeccabilis est, obligari sub culpa. Sed Christus, ut homo, fuit impeccabilis. Ergo, &c. *R. neg. maj.* Ut enim aliquis sub culpa obligari possit ad actum aliquem, vel ejus omissionem, sufficit, ut actus ille, vel ejus omisso reddatur illi ad honestatem morum necessaria: at hoc fieri potest respectu illius, qui impeccabilis est. Ad hoc enim sufficit, quod superiorem habeat: nam hoc ipso quoddam superiorem habet, à quod dirigi & gubernari potest, subiectus est ei, qui potest illi præcipere, & præcipiendo illi reddere actum aliquem necessarium ad rectitudinem morum; ita ut si per impossibile actum stante præcepto omitteret, peccaret, atque ita propter ejus impeccabilitatem, omisso actus, stante præcepto, reddatur illi impossibilis.

Porro quoddam obligari sub culpa non repugnet ei, qui impeccabilis est, patet ex Deo, cui mendacium v.g. turpe ac inhonestum est, & verum dicere, ex hypothese quoddam loquatur, necessarium ad rectitudinem & honestatem: ita ut si per impossibile mentiretur, verè culpabilis esset, quia aliquid sibi turpe ac inhonestum committeret. Unde quamvis essentialiter impeccabilis sit, verè sub culpa obligatur ad non mentendum, & ad verum, ex hypothese quoddam loquatur, dicendum; non quoddam obligetur ex præcepto, non enim habet superiorem, qui possit ei præcipere, sed quia obligatur ex propria excellentia, quatenus ens supremum hoc sibi debet indispensabiliter, ut nunquam mentiarur.

Essentialis igitur impeccabilitas Dei non est in eo impossibilis cum obligatione ad aliquid sub culpa, sed solum id, ad quod sub culpa obligatur, reddit ei absolutè necessarium: hoc ipso enim quoddam voluntas divina essentialiter recta est atque impeccabilis, hoc ipso, inquam, essentialiter determinata est ad faciendum, vel omittendum id omne, quod non posset omittere, vel facere sine culpa, seu quod omittere, vel facere non posset, nisi dedecenter, & contra dictamen intellectus divini, adeoque nisi reddendo se culpabilem, ac vituperabilem.

Dices denique. Præceptum non fit de objecto necessario, sed de objecto libero, hoc est, de re, quam subditus pro arbitrio facere vel non facere potest, etiam stante præcepto: frustra enim subdito præciperetur, ut faciat id, quod non potest non facere, vel omittat id, quod non potest non omittere: si cur frustra subdito prohiberetur id, quod est ipsi impossibile. Ergo repugnat imponi præceptum illi, qui non potest illud violare. Ergo cum Christus fuerit impeccabilis, non fuit capax præcepti.

R. diss. ant. Præceptum fit de objecto libero secundum se, & præcipiendo à præcepto, *Esto aut.* Dico, *Esto*, quia propositio non est universaliter vera. Præceptum fit de objecto libero, etiam posito præcepto, ita ut in sensu composito præcepti, subditus liber maneat ad non faciendam rem præceptam, quia scilicet liber manet ad violandum præceptum, *Neg. ant.* Itaque ut plurimum præceptum fit, ut subditus faciat aliquid, quod aliàs posset non facere, vel omittat aliquid quod aliàs posset facere, sive posito præcepto, possit adhuc non facere, quod facere jubetur, vel facere quod jubetur omittere, quia præceptum violare potest, sive non possit non facere quod, &c. & ita posito præcepto eoque stante, necessiteretur ad faciendum id, quod jubetur facere, vel ad omittendum id, quod jubetur omittere: quia scilicet propter impeccabilitatem præceptum violare non potest, quo casu præceptum non frustra imponitur: tunc enim ad rem præceptam efficacissimè movet subditum, illam simpliciter necessitando ad faciendum id, quod præcipitur fieri, vel ad omittendum id, quod præcipitur omitti: unde nego, utramque consequi.

ARTICULUS VI.

Quibus Legibus Christus, ut homo, subiectus, vel non subiectus fuerit.

RESPONSIO I.

Christus, etiam ut homo, nullis legibus humanis subiectus fuit, aut esse potuit.

Prob. Nam Christus, ut homo, accepit à Patre potestatem excellentiæ super omnes homines, adeoque in omnes homines dominum habuit & jurisdictionem superioris ordinis. Ergo Christus, ut homo, non magis potuit subiectus esse legibus hominum, quam supremus Monarcha subiectus esse potest legibus à subiecto latis.

Obj. Christus, ut homo, tenebatur obedire matri suæ, cui subditus erat. *R.* Christum in rigore subiectum non fuisse matrem, quia in eam sicut & in alios homines habuit potestatem excellentiæ: unde matri suæ, sicut & Josepho, non necessariò & ex debito, sed sponte se subiecit.

Dices. Christus, ut homo, tenebatur matrem colere. Ergo tenebatur etiam illi obedire. *R.* Christus, ut homo, tenebatur quidem lege naturali ad matrem colendam & honorandam, sed non similiter tenebatur eadem lege ad ei obediendum: lex enim naturalis ad obediendum parentibus non obligat filium, qui in illo potestatem habet excellentiæ, & jus superioris ordinis, quale habuit Christus, etiam ut homo.

RESPONSIO II.

Christus, etiam ut homo, nec legi Evangelicæ, nec Mosaicæ subiectus fuit.

Prob. prima pars, nempe quoddam Christus, etiam ut homo, subiectus non fuerit legi Evangelicæ: nam Christus ipse, ut homo, legem Evangelicam tulit hominibus peccatoribus, & purè viatoribus. Ergo Christus non fuit ejusdem status & conditionis cum iis, quibus tulit legem Evangelicam. Ergo Christus, etiam ut homo, non potuit obligari lege Evangelicæ, sicut legislatores alii quandoque legibus suis obligantur, quando scilicet leges illæ versantur in materia, ram ad legislatores ipsos, quam ad subditos pertinent. tunc enim legibus suis tenentur legislatores ipsi, quia lex naturalis talibus legibus illos subiecit, eò quod sunt ejusdem cum subditis suis status & conditionis. Adde, quod lex Evangelicæ vigere & obligare non cæperit, nisi à die Pentecostes, quo Hierosolymis promulgata est; quo sanè tempore non poterat ea obligari Christus, cum jam in cælos assumptus esset.

Prob. secunda pars, nempe quoddam Christus, etiam ut homo, subiectus non fuerit legi Mosaicæ: nam lex illa per Moysen data est populo Judaico pro se, & posteris suis, qui per viam ordinariam descendunt erant à progenitoribus suis. Ergo lex illa nullo modo comprehendit Christum, qui de Spiritu sancto conceptus, & de Virgine natus est.

Confirmatur. 1. Quia lex Mosaicæ lata fuit hominibus imperfectis, peccatoribus, & purè viatoribus. 2. Quia lex illa lata fuit; ut esset figura Christi, & homines ad ejus adventum disponderet; atque per Christum abroganda erat: quare Christum, etiam ut hominem, lege illa obligari non decuit.

Obj. Christus ipse ait Matth. cap. 5. *Nolite putare, quoniam veni solvere legem aut Prophetas: non veni solvere, sed implere.* Item Apostolus ad Galatas cap. 4. dicit: *Misit Deus Filium suum factum ex muliere, factum sub lege.* Item lex Mosaicæ obligavit omnes circumcisos, juxta illud Apostoli ad Galatas cap. 5. *Testificor autem vobis omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est universæ legis faciendæ.*

R. ad 1. verbis Christi argui, quoddam plenè ac perfectè legem Mosaicam servaverit, non quoddam subiectus fuerit. Ad 3. Apostolus significat factum, non jus.

ius, seu id quod re ipsa factum est, non quod fieri debuit. Christus itaque ab Apostolo dicitur factus esse sub lege, quia pondus legis sponte in se suscepit, eique quantum ad observationem, sese absque obligatione omni subiecit. *Resp. ad 3.* Circumcisio ad legis Mosaicæ observationem obligavit puros homines tantum: cum lex Mosaica lata fuerit pro totis Israelitis, & aliis hominibus per circumcisionem populo Israelitico aggregatis, qui via ordinaria à progenitoribus descendunt.

RESPONSIO III.

Christus ut homo, subiectus fuit legi naturali.

Prob. Quia lex naturalis est lex divina, omnibus hominibus seu toti humanæ naturæ à Deo ut auctore naturæ lata, & quidem necessariò, ex hypothesi creati hominis, intimata habitualiter per rationem, & actualiter per dictamen rationis, qua præcipitur id omne, cuius omisio, & prohibetur id omne, cuius commissio dedecet naturam rationalem. Ergo lex naturalis Christum ut hominem tam ligat quam ceteros homines: hinc Christo, ut homini, perinde ac omnibus aliis hominibus, mendacium v. g. fuit illicitum, non solum propter intrinsecam inhonestatem & repugnantiam, quam habet cum natura rationali, sed etiam propter legis naturalis præceptum, quo à Deo ut auctore & gubernatore naturæ rationalis prohibitum est.

Obi. Lex non fertur de objecto necessario, sed de libero, saltem antequam lex lata sit: frustra enim præcipitur fieri id, quod non potest non fieri, etiam si non præcipiatur, & frustra præcipitur non fieri id, quod non potest fieri etiam si non prohibeatur. Sed Christus, ut homo, propter suam impeccabilitatem, seclusa omni lege, non potuit non facere quod præcipit lex naturalis, nec potuit non omittere, quod lege naturali prohibetur. Ergo lex naturalis à Deo nec lata est, nec ferri potuit pro Christo, ut homine, adeoque Christus, etiam ut homo, subiectus non fuit legi naturali. *R.* Ad hoc, ut lex ferri possit toti communitati, non requiritur, ut objectum, de quo fertur, liberum sit omnibus omnino membris communitatis, sed satis est, quod liberum sit plerisque membris illius, sive antequam lex feratur, sive etiam postquam lata est: quod si aliqua sunt, quorum respectu objectum necessarium est, etiam antequam feratur lex, lex etiam pro illis fertur non inutiliter, quia hoc pacto magis remouentur ab eo quod illicitum est & inhonestum.

Quæres 1. Quomodo Christus, ut homo, liber fuerit in observatione legis naturalis?

R. non fuisse liberum quoad substantiam operis, sed solum quoad circumstantias intensionis, motivi, &c.

Prob. 1. Quod non fuerit liber quoad substantiam operis: nam non poterat non observare legem naturalem, quia peccasset illam non observando, & erat impeccabilis, ut demonstratum est. *Prob. 2.* Quod fuerit liber quoad circumstantias intensionis, motivi, &c. nam potuit observare præcepta naturalia actu intensiore, vel minus intenso, ex motivo perfectiore, vel minus perfecto, ut probatum est: hinc Christus, ut homo, observando legem naturalem, non merebatur quia eam observabat, sed quia observabat eam per actum intensissimum, & ex motivo perfectissimo: sic v. g. non merebatur, quia non mentiebatur, sed quia veritatem diligebat intensissimè, eamque ex motivo perfectissimo diligebat.

Quæres 2. Quomodo Christus, ut homo, liber fuerit in observatione præceptorum humanorum, ut in solvendo tributo, & præceptorum legis Mosaicæ.

R. Christum, ut hominem, in observatione præceptorum illorum liberum fuisse non solum quoad circumstantias intensionis, motivi, &c. sed etiam quoad substantiam operis.

Prob. Nam Christus huiusmodi præceptis non obligabatur, ut probatum est. Ergo poterat illa absque peccato non observare; adeoque liber erat non solum ad illa observanda cum tali vel tali intensione actus,

& ex tali vel tali motivo, sed etiam simpliciter ad illa observanda, vel non observanda. Ergo, &c. Christus igitur circa observationem præceptorum humanorum & legis Mosaicæ, merebatur, non solum quia observabat illa tali modo, sed etiam simpliciter, quia illa observabat.

ARTICULUS VII.

Utrum Christus, ut homo, rigorosum habuerit præceptum moriendi, & quomodo liber fuerit in obitu morte pro salute hominum.

RESPONSIO I.

Christus, ut homo, rigorosum habuit præceptum redimendi genus humanum per passionem & mortem suam.

Ita S. Thomas hic q. 47. a. 2. ad 1. & *prob.* Quia 1. Christus, ut homo, capax fuit talis præcepti, ut probatum est. 2. Quod re ipsa habuerit tale præceptum, apertè videtur ipse significare, cum ait Joan. cap. 10. *Ego pono animam meam, ut iterum sumam eam. Nemo tollit eam à me: sed ego pono eam à me ipso, & potestatem habeo ponendi eam: & potestatem habeo iterum sumendi eam: hoc mandatum accepi à Patre meo* (scilicet, ut interpretatur S. Thomas loco citato, ponendi & iterum sumendi animam meam.) Unde sic argumentor breviter. Verba Scripturæ semper accipi debent in sensu proprio, nisi scriptura alia, vel gravis aliqua ratio obstat. Atqui mandatum in sensu proprio significat rigorosum præceptum. Ergo cum Christus dicit, se à Patre moriendi mandatum accepisse, dicit, se à Patre accepisse rigorosum præceptum moriendi.

Præterea, Psal. 39. sic loquens inducitur Christus: *Holocaustum & pro peccato non postulasti: tunc dixi, Ecce venio. In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam: Deus meus volui & legem tuam in medio cordis mei.* Hanc autem voluntatem Patris verum ac proprium præceptum esse, sufficienter significat, eam statim legem appellando.

Præterea, Christus ex vera ac propria obedientia mortuus est, juxta illud Apostoli ad Philip. cap. 2. *Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* Sed vera ac propria obedientia locum non habet, nisi ubi intervenit verum ac proprium seu rigorosum præceptum, ut expressè docet S. Thomas 2. 2. q. 104. a. 2. ubi sic ait in O. *Cum inferiores suis superioribus multa debent exhibere, inter cetera hoc est unum speciale, quod teneantur eorum præceptis obedire: unde obedientia est specialis virtus, & ejus speciale objectum est præceptum tacitum, vel expressum.* Et ad 2. *Obedientia non est virtus theologica: non enim per se objectum ejus est Deus, sed præceptum superioris cujuscunque, vel expressum, vel interpretativum.* Ergo Christus verum ac proprium moriendi præceptum accepit à Patre. Quod

Confirmatur ex Apostolo Rom. cap. 5. ubi ait: *Sicut enim per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi, ita & per unius obeditionem iusti constituentur multi.* Quibus verbis Apostolus obedientiam Christi opponit inobedientiæ Adami. Ergo sicut Adami inobedientia fuit vera inobedientia, vero ac proprio præcepto contraria; ita obedientia Christi fuit vera ac propria obedientia, vero ac proprio præcepto exhibita. Ergo, &c.

Is omnibus addi possunt rationes congruæ: nam 1. Conveniens fuit, ut sicut homines per veram inobedientiam, & veri præcepti transgressionem, lapsi fuerant, & peccatores constituti, ita per veram obeditionem, & veri præcepti observationem repararentur, & à peccati servitute liberarentur. 2. Conveniens fuit, ut Christus verum ac proprium de morte subeunda præceptum observando, nobis non solum humilitatis, sed etiam obedientiæ perfectissimæ perfectissimum exemplar existeret. 3. Denique, mors obita